

Vesmír pro každého

Dobývání vesmíru je nejlepším programem další existence lidstva, říká vizionář Rick Tumlinson.

PÁTEČNÍ ROZHOVOR
str. 10–11

Pro ojetý vůz na Východ

Češi mohou dál směle nakupovat ojetiny v zahraničí. Lze totiž najít trhy, kde se to vyplatí.

BYZNYS
str. 5

→ CZK/EUR • 27,020/0,000 Kč → CZK/USD • 24,133/–0,178 Kč → PX • 873,17/–0,02 % → EURO STOXX 50 • 2919,22/–1,26 % → ZLATO • 1251,75 \$/–0,46 %

KOMENTÁŘ: VÁLKY BEZ DŮSLEDKŮ / str. 12

Krátce

Šéf ANO zaútočil na Sobotku a Kalouska

Premiéra Bohuslava Sobotku (ČSSD) a předsedu TOP 09 Miroslava Kalouska si jako exministři financí zřejmě předvolá policie. Kvůli údajně špatné správě státního dluhu podal trestní oznámení současný šéf státní pokladny Andrej Babiš (ANO). Další, tentokrát anonymní udání přišlo na Babiše a jeho Agrofert. **str. 2**

Dražší vína přinesla Znovínu rekordní zisk

Ústup od levných vín se Znovínu Znojmo vyplácí. Tržby vinařství loni meziročně stouply o 12 procent na 288 milionů korun, zisk pak o 14 procent na 29,3 milionu. To je nejvíce od roku 1995. **str. 5**

MMF může Ukrajině poskytnout další pomoc

Mezinárodní měnový fond se dohodl s Ukrajinou na podobě reformy, jejichž zavedení je nutné k uvolnění dalších peněz z dohodnuté úvěrové pomoci. **str. 7**

 twitter.com/e15news

ANDREW SCHAPIRO:

Na americké ambasádě v Praze máme české i americké zaměstnance, dali jsme televizi na zahrádku, pijeme pivo. Práce počká.

Byznys v Rusku se komplikuje

Brána do ruské ekonomiky se propříště otevře těm cizím firmám, jejichž zboží ponese punc „**Made in Russia.**“ Jen tak si zahraniční hráči pojistí, že jejich artikl bude moci hledat odbyt i u firem se státní účastí. Postačí k tomu jediné, upsat se Kremlu a vytvořit **společný podnik s ruskou vládou.** Podle byznysmenů budou daní za vstupenku do Ruska zejména **know-how** sdílená s ruskou stranou. Jedním z prvních, kdo takový kontrakt uzavře, je **Kovosvit MAS** ze Sezimova Ústí.

BYZNYS / str. 4

Kovosvit MAS chce dát do výroby obráběcích strojů v Rusku kolem

1,5
miliardy
korun.

9 771803 454307 16118

Zápisník
Marka Schwarzmanna

Plašit či neplašit

Přední světoví genetici, chemici a etici se počátkem týdne sešli v Harvardově lékařské škole v Bostonu. Pořadatelé požádali účastníky, aby netweetovali ani jinak nedokumentovali průběh diskuze za zavřenými dveřmi. Co tak supertajného řešili? Otázku, zda už lidstvo dostatečně technologicky vyspělo, aby dokázalo uměle připravit DNA. Hned po odtajnění tématu schůze nastal poprask v médiích i mezi vědci, kteří nedostali pozvánku. Ihned vypukly obavy, že by se projekt dal zneužít třeba k výrobě supervojáků či géníů. V té panice už ale nezaznělo, že by bylo třeba vyřešit ještě tisíce zádrhelů, přes které by vedla cesta k takovému supervojákovi či géniovi. Média jen zběžně citovala jednoho z organizátorů, podle něhož není cílem projektu stvořit lidské bytosti, ale jen jejich buňky. Studie se navíc nezaměřuje na lidskou DNA, ale obecně na možnost syntézy této nukleové kyseliny. Zahrne tedy zvířata, rostliny či mikroby.

Obdobný poprask ostatně nastal před pár měsíci, když Elon Musk varoval, že by lidstvo nemělo využívat umělou inteligenci a její deriváty k válčení. Poukázal tak na riziko, že by nás jednou stroje mohly chtít vyvráždit podobně jako v legendárním Terminátorovi. Velikost titulků byla i v tomto případě uměrná míře obav. Je ale zřejmé, jak s tím vším naložit: zhluboka dýchat a třeba i skočit pod studenou sprchu. Práci vám nějaký umělý génius jen tak nesebere a že by si vás na ulici vzal za cíl nepřátelský robot, také jen tak nehrozí. Zatím.

Policie bude řešit obsluhu státního dluhu

■ Ministerstvo financí podalo trestní oznámení v souvislosti s dluhem státu. Jiné udání přišlo na Babiše a jeho Agrofert.

Pavel Otto

Premiéra Bohuslava Sobotky (ČSSD) a šéfa TOP 09 Miroslava Kalouska si jako exministři financí možná předvolá policie. Kvůli údajně nevýhodným smlouvám souvisejícím se správou státního dluhu z let 2004, 2005 a 2009 podal trestní oznámení šéf státní pokladny Andrej Babiš (ANO). Jeho úřad ale odmítl upřesnit, zda míří proti konkrétním osobám. Server iDnes.cz uvedl, že by mělo jít o ředitele odboru Jiřího Frantu. Kalousek soudí, že je to „mediální humbuk“, který má odvést pozornost od skutečných problémů.

Podle premiéra Sobotky měl emise eurobondů z let 2004 a 2005 v kompetenci příslušný útvar ministerstva financí a vyjadřovala se k němu i ČNB. „Nejsem si

vědom žádných skutečností, které by měly postup odborného útvaru po dvanácti letech zpochybňovat,“ sdělil Sobotka.

Babišovo podezření vychází z auditu řízení státního dluhu, který provedl jeho rezort, a z březnové zprávy NKÚ, podle níž vznikly miliardové škody. „Aby-

Nejvyšší kontrolní kritizují také Babiše

Ministr financí Andrej Babiš (ANO) pochybil, když v roce 2014 rozhodl o převodu 3,4 miliardy korun bez souhlasu vlády. Dospěl k tomu NKÚ úřad v téže zprávě, o níž šéf financí opřel trestní oznámení mířící patrně proti politickým konkurentům z ČSSD a TOP 09. „Přes devadesát procent peněz, o nichž ministr rozhodoval, směřovalo do různých rozpočtových kapitol jeho rezortu. Podobné vytváření skryté finanční rezervy, které není podmíněno souhlasem vlády, ale stačí k němu podpis ministra, přitom NKÚ kritizoval už v minulosti,“ uvedl úřad.

chom nemařili průběh vyšetřování, nebudeme sdělovat podrobnosti,“ uvedl mluvčí rezortu Michal Žurovec. Podle NKÚ ministerstvo v roce 2009 uzavřelo u jedné transakce dodatek, jenž protistraně umožnil volbu úrokové sazby. Kvůli tomu platí stát úrok 3,2 procenta ročně z 243,2 milionu eur. Pokud by údajně nebyl dodatek uzavřen, byl by teď úrok nulový. Úřad však trestní oznámení nepodal.

Kalousek odešel z ministerstva na začátku května 2009. „Když jsem se v roce 2010 vrátil, nebyl jsem spokojen s odborem státního dluhu a udělal jsem tam zásadní personální změnu. Ale určitě se to netýkalo věci, v níž bych spatřoval trestný čin,“ řekl.

Babiš čelí už čtvrtému trestnímu oznámení. Poslední bylo podáno na pražském státním zastupitelství. Podle anonyma nabízel bankám účelově výhodnější podmínky vůči státu a zároveň od nich získával benefity pro firmy, jež ovládá. Tím měl jako člen vlády zneužít interní informace. Babišův Agrofert se brání trestním oznámením pro pomluvu.

NÁZORY str. 12 Vice E15.cz

Protagonisté dne

Ladislav URBÁNEK

ČLEN PŘEDSTAVENSTVA DPP

Představenstvo pražského dopravního podniku ho pověřilo vedením největší městské firmy po odvolání dosavadního šéfa Ďuriše.
str. 3

Pavel VAJČNER

ŠÉF ZNOVÍNU ZNOJMO

Vinařství se vyplácí ústup od tradičních levných vín. Tržby mu loni meziročně stouply o dvanáct procent na 288 milionů korun.
str. 5

Petro POROŠENKO

UKRAJINSKÝ PREZIDENT

MMF se s Kyjevem dohodl na reformách podmiňujících další úvěrovou pomoc. Její třetí část má být schválena v červenci.
str. 7

UMĚNÍ ŘEZBY

V KEMPUPATRIOT v Držkové na Zlínsku se koná Mezinárodní výtvarné sympozium Držková 2016. Řezbáři vytvářejí dřevěné sochy – tu na snímku pojmenoval její autor Poutník – a někteří účastníci sympozia také malují.

PŘIPRAVENÍ. Prezident odborů dopravního podniku Jiří Obítko považuje vyhlášení stávkové pohotovosti za varování, aby stávka nepřišla z čistého nebe.

Đuriš v DPP končí úplně. Dopraváci hrozí stávkou

■ S vedením podniku chtějí jednat odbory. Varují před protesty, pokud by pociťovali destabilizaci.

Představenstvo pražského dopravního podniku odvolalo z čela firmy generálního ředitele Jaroslava Đuriše a současně ekonomickou ředitelku Magdalenu Českovou. Vedením DPP byl pověřen člen představenstva Ladislav Urbánek.

Đuriše už ve středu odvolala dozorčí rada z představenstva a nahradil jej Martin Gillar z České pošty. Đuriš nastoupil do čela největší městské firmy v zemi v říjnu 2013. Ke svému odvolání se zatím nechce vyjadřovat. O dosavadním řediteli divize rozvoje a strategie České pošty Gillarovi se spekuluje jako o Đurišovu nástupci v čele firmy.

Představenstvo rozhodlo na mimořádném jednání. „Vzhledem k tomu,

že dozorčí rada odvolala členy, předsedu a místopředsedkyni představenstva, bylo nutné bezodkladně zvolit alespoň jednoho nástupce. Dozorčí rada se změnami

O dosavadním řediteli divize rozvoje a strategie České pošty Gillarovi se spekuluje jako o Đurišovu nástupci v čele firmy.

v představenstvu bude zabývat na příštím jednání. Do té doby je mým úkolem zabezpečení chodu společnosti a seznámení se s interními procesy,” uvedl Gillar.

Představenstvo se rovněž usneslo, že vedením podniku bude pověřen člen představenstva a dopravní ředitel DPP Ladislav Urbánek,

Českovou nahradí dosavadní vedoucí odboru účetnictví Marek Polický. Kdy bude zvolen nový ředitel pražského dopravního podniku, zatím není jasné.

Na to zareagovali odboráři dopravního podniku a vyhlásili stávkovou pohotovost. Odboráři se sešli na mimořádném jednání, znepokojila je možná destabilizace celého podniku.

Je to varování, aby stávka nepřišla z čistého nebe, kdyby se objevily kroky k destabilizaci, prohlásil prezident odborů Jiří Obítko. Stávková pohotovost je časově neomezená. „Jakmile budou relevantně zodpovězeny všechny naše dotazy, pak ji samozřejmě ukončíme,” uvedl Obítko.

Odboráři teď podle svého šéfa začali plánovat řadu schůzek s vedením včetně nového předsedy představenstva nebo náměstka pražské primátorky Petra Dolínka (ČSSD).

/čtk/ **Více E15.cz**

Při léčbě cukrovky může Česko hledat inspiraci u Slováků

Adéla Čabanová

Péče o chronicky nemocné je v Česku roztržitá, nekoordinovaná, zbytečně nastávají komplikace. Zaznělo to na pražské konferenci International Health Summit. Špatné řízení léčby chronických nemocí přináší předčasná úmrtí a vysoké náklady. Týká se to například cukrovky.

České zdravotnictví je sice jako celek v mezinárodním srovnání

vysoce hodnocené, pro kvalitu péče o diabetiky to ale neplatí, připomněl předseda České lékařské společnosti Štěpán Svačina. „Není to otázka znalostí lékařů, ale špatné organizace péče,” míní Svačina.

Koordinaci péče o chronické pacienty řeší vzhledem ke stárnutí populace všude ve vyspělém světě. „Ukázalo se, že méně než deset procent pacientů

s diabetem ve Spojeném království absolvovalo proškolení k dodržování doporučení a samoléčbě,” uvedla členka Sněmovny lordů Barbara Young, bývalá předsedkyně patientské organizace. Přitom úspěch léčby diabetu závisí z 85 procent na chování pacientů.

Úspěšnost léčby diabetu závisí z 85 % na chování pacientů. Z toho vychází slovenský motivační model.

Jedna ze tří slovenských zdravotních pojišťoven Dôvera, kterou vlastní skupina Penta, zavedla letos motivační model pro diabetiky a jejich lékaře.

Pacienti dostávají za dodržování léčby body, které mohou využít v lékárnách nebo tělocvičnách. Lékaři dostanou až o patnáct procent více za léčbu. Podmínkou je, aby nejprve pacienti přihlásili na školení a pak je podle odborných doporučení vyšetřovali. Posléze bude záležet na výsledcích léčby, tedy na tom, zda jsou jejich pacienti v pořádku.

Více E15.cz

Krátce

Rozvědka se nemusí dočkat širších pravomocí

Návrh zákona o české rozvědce, Úřadu pro zahraniční styky a informace, tvrdě narazil v připomínkovém řízení. Některé úřady žádají zásadní přepracování. Nelíbí se jim například pravomoci, které by rozvědka měla nově získat. Mohla by třeba žádat prokázání totožnosti, což má podle kritiků zůstat jen na policii.

Téměř čtvrtina nezvládla maturitu z matematiky

Přes mírné zlepšení zůstala matematika nejméně úspěšným předmětem v maturitních testech. Letos ji napoprvé nezvládlo zhruba 23 procent těch,

kterí test psali poprvé. Odpovídá to čtyřem tisícům lidí. Ukázaly to výsledky didaktických testů, které zveřejnilo ministerstvo školství a organizátor maturit Cermat.

Kvůli týrání opustilo domov na 1400 dětí

Kvůli týrání, zneužívání a zanedbávání bylo loni nuceno odejít z domova k příbuzným, pěstounům, do azylových domů či ústavů na 1400 dětí. Jejich počet každoročně roste. Přibývá také případů, které sociální pracovníci řeší. Za posledních deset let se množství kauz zvýšilo téměř pětkrát. Plyne to z ročních výkazů ministerstva práce a ochrany dětí. /čtk/

Byznys v Rusku stojí firmy know-how

■ České firmy se seznamují s novínou ruské legislativy. Aby se uplatnily na tamním trhu, musí podepsat speciální kontrakt.

Jaroslav Bukovský

Ruská ekonomika se naplno otevře zahraničním firmám. Jejich zboží ale ponese označení „Made in Russia.“ Cesta vede přes úpis Kremlu a vytvoření společného podniku s ruskou vládou. Punc ruského zboží má přesporním investorům zajistit, že jejich artikl bude mít šance i u firem se státní účastí, tedy ve stále významné části tamního trhu. Podle byznysmenů bude daní za vstupenku do Ruska jménem SIC (Speciální investiční kontrakt) zejména know-how automaticky sdílené s ruskou stranou.

„Kontrakt se uzavírá proto, aby bylo možné uznat výsledný produkt podniku jako ruský výrobek. Bez podepsání kontraktu by investice

byla možná, ale nebylo by zaručeno, že výrobek bude shledán státní komisí jako ruský, což by podstatným způsobem omezilo možnosti jeho prodeje do státem vlastněných společností v Rusku,“ vysvětluje Hana Formánková z Kovosvitu MAS. Firma ze Sezimova Ústí hodlá v rámci dohody SIC v zemi investovat do výroby obráběcích strojů kolem čtyř miliard rublů (asi 1,5 miliardy korun).

Speciální investiční kontrakt je loňskou novinkou ruské obchodní legislativy. Dohoda s tamní vládou má zahraničním investorům v zemi na deset let zaručit neměnné legislativní prostředí, a to především v oblasti daní. „Smyslem kontraktu má být zvýhodnění investic s cílem podpory ruské výroby a lokalizace zahraniční výroby,“ vysvětluje mluvčí EGAP Hana Hikelová. Investici v rámci

totoho kontraktu lze zároveň u pojišťovny i standardním způsobem pojistit.

Především má ale kontrakt postavit zahraniční investory naroven domácím firmám, přesporní hráči by tak měli získat status ruského výrobce.

„V konečném důsledku evropské firmy přenesou do ruských společností zadarmo své know-how, odměnou jim za to bude možnost prodeje výrobků těchto společností na potenciálně silném ruském trhu,“ připomíná Formánková.

Prvním zahraničním investorem v Rusku v rámci smlouvy s ruskou vládou byla japonská Mazda, která hodlá podle údajů ruského Průmyslového rozvojového fondu vyrábět v zemi 50 tisíc automobilových motorů ročně, zájem má údajně i zemědělský koncern Claas či strojírenský DMG Mori, oba z Německa.

Takzvaný Speciální investiční kontrakt je loňskou novinkou ruské obchodní legislativy.

PŘEŽIL SE. Dosavadní název už neodráží směr, kterým se společnost Olivera Dlouhého vydává.

Skypicker mění název na Kiwi

Radek Pavlovič

Český vyhledávač letenek Skypicker změnil jméno na Kiwi. Brněnský start-up, který umožňuje vyhledávání výhodných leteckých spojů, zakoupil novou doménu Kiwi.com za 800 tisíc dolarů, tedy 19 milionů korun.

„Jak společnost a její produkt v průběhu let dozrály a naše cíle se stále zvyšovaly, ukázalo se, že název společnosti, který dobře sloužil dvěma klukům ve sklepě, už neodráží směr v nadcházejících měsících a letech,“ uvedla firma v oficiálním prohlášení. Novou doménu Kiwi.com zakoupil Skypicker od předchozího majitele Future Media Architects, uvedl blog DomainInvesting.com.

Firma roste raketově. Skypicker založil v roce

2012 Oliver Dlouhý. Loni vzrostl obrát ze 140 milionů na dvě miliardy korun. Počet zaměstnanců se zvýšil desetkrát na 300 a nyní už jich je 560. Letos by společnost s novým názvem chtěla mít obrát okolo deseti miliard a tisíc až 1500 zaměstnanců.

S tržbami na úrovni dvou miliard se Skypicker dotáhl na úroveň dalších velkých tuzemských prodejců letenek.

Vyhledávač kombinuje i letenky nespolečnostících leteckých společností a zaručuje návaznost letů. První letenky firma prodala na jaře 2013, tržištěm bylo Česko, nyní se ale soustředí na globální trh. Marže dosahuje až 15 procent. Většina tržeb plyne z Evropy a USA. Rychlý rozvoj start-upu umožnil vstup investora Touzimsky Airlines.

Za zhruba 19 milionů korun firma koupila doménu Kiwi.com.

Krátce

40 věřitelů přihlásilo pohledávky u OKD

Pohledávky u těžební OKD, která je v úpadku, už přihlásily čtyři desítky věřitelů. Jejich pohledávky přesahují deset miliard korun, vyplývá z insolvenčního rejstříku.

Pokrytí sítě LTE se zvýšilo na 94 procent

Tuzemští mobilní operátoři loni zvýšili pokrytí Česka signálem rychlých mobilních sítí o dva procentní body na 94 procent popula-

ce. Česká republika se tak drží na úrovni Německa a nechává za sebou vedle Itálie, Španělska a Francie také země s tradičně vysokým pokrytím, jako jsou Finsko, Irsko nebo Velká Británie.

Air Bank klesl čistý zisk o 73 procent

Air Bank vykázala v prvním čtvrtletí čistý zisk 35 milionů korun, což je meziroční pokles o 73 procent. Do poklesu zisku se vedle přetrvávajícího prostředí nízkých úro-

kových sazeb nově promítl i výpadek příjmů z karetních poplatků způsobený novou právní úpravou.

Alza ukončuje spolupráci s Heureka

Největší český internetový obchod Alza.cz přestal nabízet své zboží přes srovnávací cen Heureka.cz. Podle e-shopu už srovnávač není nezávislý. Heureka a e-shop Mall.cz kupuje investiční skupina Rockaway. Ta uvedla, že rozhodnutí Alzy nerozumí.

/čtk/

Více E15.cz

Dražší vína přinesla Znovínu rekordní zisk

■ Vinařství si pochvaluje nákupy vinic, díky nimž již nemusí odebírat hrozny od prvopěstitelů.

Dušan Kůtner

Ústup od dříve tradičních levných vín se Znovínu vyplácí. Tržby jednoho z největších vinařství v tuzemsku loni meziročně stouply o dvanáct procent na 288 milionů korun, zisk pak o čtrnáct procent na 29,3 milionu. To je nejvíce od roku 1995, kdy firma začala zveřejňovat výroční zprávy.

Celkem loni Znovín prodal 3,2 milionu litrů vína, o deset procent více než v roce předtím. „Na prodeji, tržbách

i na výši zisku měl větší vliv zvýšený prodej vín ročníkových a přívlaskových. Dařilo se zejména řadám Lacerta viridis, Ledňáček říční a také nové řadě se skleněnými uzávěry Sauvignon green a Sauvignon tropical,“ řekl

deníku E15 generální ředitel firmy Pavel Vajčner.

Naopak opět klesl prodej levnějšího segmentu vín, zejména v litrovém balení. Od něj firma začala ustupovat před několika lety kvůli nízkým maržím a konkurenci

levného a občas i nekvalitního vína.

„Velký vliv na výsledky mělo i to, že většina prodávaných vín pochází z vlastních vinic, kterých má dnes Znovín už pět set hektarů,“ dodal Vajčner. Meziročně se tak jejich výměra zvedla asi o desetinu, neboť letos v dubnu koupil Znovín asi 50 hektarů vinic v okolí sídla firmy v Šatově, a to viniční tratě Peklo a Na vinici. Znovín přitom ještě před pár lety vlastnil jen dvě desítky hektarů a drtivou většinu hroznů odebíral od prvopěstitelů. Ve snaze vyhnout se výkyvům cen v důsledku neúrody ale začal kupovat vinice do svého vlastnictví. Cílem je, aby v budoucnu firma vyráběla ze svých hroznů až čtyři pětiny produkce.

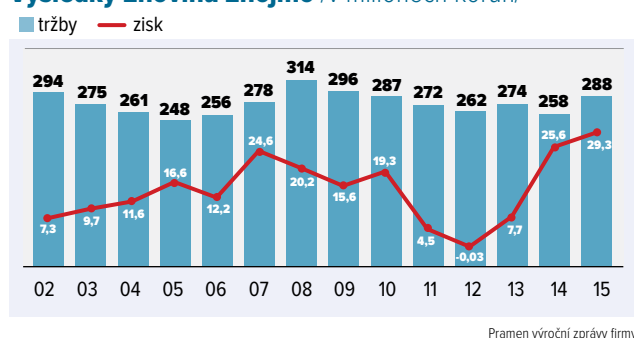
Letos Vajčner očekává obdobnou úroveň tržeb, a to i přes nedávné jarní mrazy, které poškodily asi patnáct až dvacet procent firemních vinic. „Uvidíme, co počasí a vývoj vegetace s vinicemi dále udělají,“ podotkl.

Ruzyně chce linku do Chicaga

Vedení pražského letiště má jasno o další přímé dálkové lince. Měl by se jí stát spoj z Prahy do Chicaga. Podle šéfa Českého Aeroholdingu Václava Řehoře je o cesty mezi oběma městy velký zájem, který by linku hravě uživil.

Loni činila poptávka v jednom směru 13 tisíc lidí, kteří ale museli na cestě přestupovat. Pokud jde o zájem o lety mezi Prahou a Spojenými státy, řadí se Chicago mezi čtyři nejčastěji poptávané destinace. Jediná přímá linka z Prahy do USA přitom vede do New Yorku, zajišťuje ji společnost Delta Air Lines. „Linka do Chicaga nám leží v hlavě, snažíme se přesvědčit dopravce, aby ji některý začal létat,“ uvedl Řehoř. /sin/ **Více E15.cz**

Výsledky Znovínu Znojmo /v milionech korun/

Levné ojetiny lze pořídit na Východě

■ Češi mohou dál směle nakupovat ojeté vozy v zahraničí. Stále se dají najít trhy, kde se to vyplatí.

Jaroslav Matějka

Loni bylo do Česka dovezeno 151 tisíc ojetých aut, předloni 120 tisíc. A apetit zákazníků neochabuje ani letos navzdory oslabované koruně.

Dovoz aut má stále smysl. Analytici společnosti Audatex Systems porovnali na různých trzích ceny čtyř modelů, které se v evropských žebříčcích prodejnosti drží na čelních místech – Škodu Octavii, Volkswagen Golf, Ford Focus a Hyundai i30. Byla to vozidla stará tři a 12 let, u modelu Hyundai i30 tři a osm let. Zkoumali jejich ceny na Slovensku, v Německu, Rakousku, Polsku a Maďarsku.

Dle očekávání byl nejvíce podobný trh u našeho východního souseda. „Až na tříletého hyundaie činil rozdíl na Slovensku v cenách maximálně pět procent,“

řekl Ladislav Smrčka z Audatexu.

Podobně dopadlo i porovnání českého a německého trhu. U tříletého golfu bychom zaplatili v našich sousedů o 13 procent vyšší cenu. Naopak průměrná obvyklá cena dvanáctiletého Fordu Focus byla o šest procent nižší než u nás.

V Německu však v současnosti rychle zdražují vozy Škoda Octavia I a II a i při vyšších cenách je téměř nemožné tyto modely sehnat. „Kvůli zvýšené poptávce za hranicemi jejich cena nyní roste na úroveň, kterou už tuzemští zájemci nejsou ochotni zaplatit,“ řekla Karolína Topolová, generální ředitelka AAA Auto.

Levnější ojetiny nabídl Polsko a Maďarsko, u některých modelů i o dvacet procent. „Dvanáctiletou Octavii 1.9 TDI bylo v Polsku možné pořídit za 2828 eur oproti 3515 eurům v Česku,“ dodal Smrčka. Obdobný rozdíl se objevil i u fokusu a golfu.

Naopak v Rakousku byly ceny ojetých vozů ve srovnání s Českem výrazně vyšší.

VĚČNĚ MLADÁ. I kvůli trvalé oblibě Škody Octavia I stoupl v prvním čtvrtletí věk vozového parku na 15,1 roku, nejvýše od vzniku ČR.

Markantně se to projevilo zejména u závozních tříletých ojetin. Rozdíl způsobily zejména vysoké výchozí ceny nových vozidel. U starších vozidel se hodnoty již téměř shodovaly se stavem na českém trhu.

Je ale třeba dodat, že ve studii nebyly zachyceny náklady spojené s případným nákupem nebo prodejem vozidla v zahraničí (doprava vozidla, místní poplatky a daně), ty mohou vyjít i na více než 10 tisíc korun.

Autor je spolupracovníkem redakce

Průměrné ceny ojetých vozů v Česku (v korunách) a v zahraničí (v % k českému trhu)

	provoz od	Česko	Slovensko	Polsko	Německo	Rakousko	Maďarsko
Škoda Octavia III 2.0 TDI	2013	425 000	100	82	101	120	81
Škoda Octavia I 1.9 TDI	2004	95 000	99	80	104	111	74
Volkswagen Golf VII 1.6 TDI	2013	310 000	109	96	113	112	109
Volkswagen Golf V 1.9 TDI	2004	110 000	103	83	101	103	72
Ford Focus III 1.6 TDCi	2013	237 000	105	83	103	120	98
Ford Focus II 1.8 TDCi	2004	59 000	103	86	94	96	82
Hyundai i30 II 1.6 CVVT	2013	270 000	85	97	105	112	110
Hyundai i30 1.6 CVVT	2008	130 000	102	94	100	104	85

Pramen www.audatex.cz

Areva uklízí před fúzí s EdF

■ Energetická firma EdF nechce převzít projekt finské jaderné elektrárny. Řešení je blízko, tvrdí zástupci státu, hlavního akcionáře EdF, a Arevy.

Jan Stuchlík

Záchrana ztrátového francouzského jaderného šampiona Areva postupuje pomalými kroky vpřed.

Akcionáři firmy na valné hromadě odsouhlasili plán na prodej výrobce jaderných reaktorů Areva NP do rukou polostátní energetické společnosti Électricité de France (EdF). Stvrdili tak rámcovou dohodu mezi státem jako hlavním akcionářem obou firem, Arevy a EdF, z loňského léta. Její součástí je také navýšení kapitálu Arevy o pět miliard eur. EdF dostane od státu

dodatečný kapitál tři miliardy eur.

Francouzská média už dříve uvedla, že EdF se s Arevou předběžně dohodla na hodnotě reaktorové divize ve výši 2,5 miliardy eur. Jenže dokončení transakce se odhaduje až na rok 2017. Do té doby musí Areva vymést ze svých skříní všechny kostlivce.

EdF, která na převzetí Arevy kývla, si v první řadě vymohla, že nepřevzme projekt finské jaderné elektrárny Olkiluoto 3. Stavba má

už deset let zpoždění a proti původnímu rozpočtu se trojnásobně prodražila.

Areva vede se zadavatelem stavby, finským konsorciem TVO, několik arbitráží o miliardy eur. Olkiluoto by

mělo zůstat mateřské Arevě. Materiály, které akcionáři na valné hromadě dostali, ovšem uvádějí, že konečné řešení se teprve bude hledat.

„Jednání mezi Arevou a TVO pokračují a defini-
tivní scénář pro převedení

projektu pod Arevu bude přijatý velmi brzy,“ uvedl pro deník Les Echos šéf Agentury pro správu státních podílů Martin Vial. Další potíže má firma na domácí půdě. Státní jaderný dozor vyšetřuje dlouhodobé problémy s dodržováním standardů ve výrobní komponent pro reaktory v Creusot a do konce roku má rozhodnout, co bude s reaktorovou nádobou v budované elektrárně Flamanville. Loni se objevily pochybnosti o složení její oceli.

Nový start pro francouzský jaderný průmysl má představovat stavba britské elektrárny Hinkley Point C. Tento projekt patří EdF a čínské společnosti CGN. „Je to klíčový projekt pro udržení jaderného know-how a zaměstnanosti,“ dodává Vial. Jenže EdF ještě o stavbě nerozhodla, navzdory britským státním garancím a podpoře francouzské vlády. Francouzský účetní dvůr letos uvedl, že kvůli vysokým dluhům, horšímu cash flow a nutnosti investovat 50 miliard eur do modernizace francouzských elektráren by se EdF do britského projektu neměla pouštět.

EdF se s Arevou předběžně dohodla na hodnotě reaktorové divize ve výši

2,5
miliardy eur.

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 19. 5. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	17,360
Čína	1	3,687
Dánsko	1	3,633
EMU	1	27,020
Chorvatsko	1	3,609
Japonsko	100	21,937
Kanada	1	18,400
Maďarsko	100	8,537
Norsko	1	2,885
Polsko	1	6,151
Rusko	100	36,248
Švédsko	1	2,883
Švýcarsko	1	24,368
Turecko	1	8,052
USA	1	24,133
Velká Británie	1	35,279

Akcie na pražské burze

19. 5. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	56,05	-0,80
ČEZ	437,40	-0,57
Erste Bank	620,00	-0,58
Fortuna	84,95	0,53
Kofola	427,00	0,00
KB	965,00	1,97
Moneta	73,00	-1,82
O2 CR	227,00	-1,94
Pegas	790,00	-0,13
Philip Mor. ČR	12 870,00	0,46
PLG	205,50	0,10
TMR	640,00	0,00
Unipetrol	174,50	-1,33
VIG	512,00	0,12
Celkový objem (v tisících korun)	959 885,56	

Foto profilmedia.cz

ZHODNOCUJE SE. Degustátor Elmer T. Lee ví o kentuckém tekutém zlatu vše a stoupající zájem o něj jej přirozeně těší.

Kentucký bourbon prožívá zlaté časy

Výroba bourbonu v americkém státě Kentucky se loni díky silné poptávce zvýšila o 44 procent a vystoupila na téměř padesátileté maximum 1,887 milionu barelů. Vyplývá to z údajů Svazu kentuckých lihovarů (KDA). Kentucky se na celosvětové produkci bourbonu podílí zhruba 95 procenty.

Loňská produkce byla nejvyšší od roku 1967. Ve sklepech v Kentucky tak nyní zraje 6,657 milionu barelů bourbonu, což je nejvíce od roku 1974. Na každého obyvatele tohoto státu tak připadá zhruba 1,5 barelu bourbonu, uvádí KDA.

Od začátku století produkce stoupla o více

než 315 procent. Dostala se tak do blízkosti rekordního maxima 1,922 milionu barelů z roku 1967. „Je to ohromující, fenomenální, obrovské,“ uvedl prezident KDA Eric Gregory. „Už nám začala docházet přídavná jména, která by dokázala popsat růst a úspěch bourbonu z Kentucky,“ dodal Gregory.

Svaz předpokládá, že odvětví bude i nadále pokračovat v růstu. „Toto je skutečně zlatý věk bourbonu,“ poznamenal Gregory. V letošním roce podle něj hodlá v Kentucky zahájit výrobu několik větších lihovarů a v příštích letech by měly následovat další. /čtk/

Výhled Fedu nutí investory k opatrnosti

■ Obava ze zvýšení sazeb na červnovém zasedání americké centrální banky vystrašila analytiku i investory. Ti věřili, že kvůli situaci ve světě se zvyšováním počká.

Zdeněk Pečený

Většina hlavních akciových trhů včera oslabovala v reakci na záznam posledního zasedání americké centrální banky (Fed). Ten ukázal, že

zvýšení úrokové sazby na červnovém zasedání je reálnější, než analytici tušili.

Zvýšení sazeb by posílilo americkou ekonomiku, ale jen tato představa negativně ovlivnila sentiment investorů a poslala americký dolar vzhůru. „Trh si konečně uvědomil, že až příliš spoléhal na to, že Fed bude pokračovat v uvolněné měnové politice,“ řekl pro Wall Street Journal Piotr Matys z Rabobank. „Ze zápisu z dubnového zasedání vyplynulo, že pokud Fed uvidí v nových číslech silící růst, další zlepšení na trhu práce

Pravděpodobnost červnového zvýšení sazeb včera vzrostla na 34 procent, v úterý byla šance 15 procent a před měsícem dokonce nula.

a pokračující návrat inflace k cíli, je připraven zvýšit v červnu sazby,“ říká Jan Bureš, hlavní ekonom Poštovní spořitelny. „Bude důležité

sledovat pokračující rétoriku klíčových členů amerického Fedu, a to nejen směrem k americké ekonomice, ale i na adresu britského referenda o brexitu, které nakonec může ovlivnit načasování dalšího růstu sazeb ve Spojených státech. Stále si myslíme, že Fed v červnu vzhledem k hlasování o brexitu raději pouze připraví trhy na růst sazeb v červenci,“ dodal Bureš.

Členové měnového výboru Fedu se v posledních týdnech snažili veřejnost upozornit na možné zvýšení základní úrokové sazby na

červnovém zasedání. Zdá se ale, že analytici i investorská veřejnost tato varování až do včerejška ignorovali. Analytici se domnívali, že Fed bude vyčkávat na vývoj ve světě, kde situace v posledních měsících hovořila spíše pro pozdržení dalšího růstu sazeb ve Spojených státech. Pravděpodobnost červnového zvýšení, měřená pomocí futures kontraktů na burzovní platformě CME Group, včera vrostla na 34 procent, v úterý byla stejná šance 15 procent a před měsícem dokonce nula.

MMF může Ukrajině poskytnout další pomoc

Mezinárodní měnový fond (MMF) se dohodl s Ukrajinou na podobě reformu, jejichž zavedení je nutné k uvolnění dalších peněz z dohodnuté úvěrové pomoci. Program je rozdělen do čtyř let a jeho celkový objem dosahuje zhruba 17,5 miliardy dolarů.

Dohodnuté reformy mají přesvědčit vedení MMF, aby v červenci schválilo vyplacení dlouho odkládané třetí

části úvěrové pomoci za 1,7 miliardy dolarů. Delegace MMF minulý týden navštívila Kyjev, aby reformní úsilí Ukrajiny posoudila.

„Ukrajina během uplynulého roku dosáhla za obtížných okolností značného pokroku při obnovování ekonomické stability,“ uvedl šéf delegace Ron van Rood. „Nyní je klíčové zavádění strukturálních a institucio-

nálních reforem,“ dodal. Ukrajina podle van Rooda musí také posílit respektování zákonů a zreformovat neefektivní státní podniky.

MMF vyplacení třetí části pomoci od loňského října odkládal kvůli politické nestabilitě na Ukrajině. V dubnu vznikla nová ukrajinská vláda, které USA a další západní země vyjádřily opatrnou podporu. /čtk/

Krátce

Gazprom letos hodlá zvýšit těžbu o osm procent

Ruská plynárenská společnost Gazprom hodlá v letošním roce zvýšit těžbu zemního plynu zhruba o osm procent na 452 miliard krychlových metrů. Řekl to dnes náměstek ředitele podniku Vitalij Markelov. Loni Gazprom vytěžil 418,5 miliardy metrů krychlových plynu.

Thomas Cook mění nabídky destinací

Odvětví cestovního ruchu muselo kvůli hrozbě terorismu a problémům s bezpečností zcela přetvořit nabídku prázdninových destinací. Například Thomas Cook musel v letošním roce zcela přepracovat nabídku. Až 1,2 milionu rezervací přesunula firma z Turecka, Egypta a Tuniska do Španělska a jinam. Zájem o Kanárské ostrovy vzrostl o 27 procent a o vzdálené destinace o 40 procent. S poklesem zájmu se po teroristických útocích v Paříži a Bruselu potýká i kontinentální Evropa. /čtk/

INZERCE

Dopřejte si komfort s ★★★★★ kvalitou každý den.

Nová řada chladniček s exkluzivní Blackboard Edition pro vaše každodenní příběhy.

Miele
IMMER BESSER

www.miele.cz

Izrael rozšiřuje svůj raketový program

■ Rostoucí obavy o bezpečnost svých těžebních plošin ve Středozemním moři a jehopobřeží přimělo izraelskou armádu k rozšíření raketového programu Železná kopule také na válečné lodě.

Zdeněk Pečený

Aby mohl lépe bránit své stanice těžící zemní plyn ve Středozemním moři a také se lépe chránit před útoky z vodní hladiny, chce Izrael na své válečné lodě rozšířit osvědčený raketový program známý také jako Železná kopule.

Izraelská armáda uvedla, že v uplynulých týdnech úspěšně otestovala námořní variantu svého raketového programu a začne těmito komplety vybavovat své fregaty. Rodící se námořní systém je prý kombinací raket rozmístěných na pevnině a radarů umístěných na válečných plavidlech. „Říkáme tomu mořská Že-

lezná kopule,“ uvedl podle agentury Reuters plukovník izraelské armády Ariel Shir, který má na starost raketové zbraně.

Systém, který ničí především rakety krátkého doletu a minometné granáty, se stal základním kamenem izraelské obrany od svého zavedení v roce 2011. Systém byl vyvinut Izraelci za vydatné pomoci Spojených států amerických.

Během války v Pásmu Gazy před dvěma lety Železná kopule zneškodnila na sedm stovek raket vypálených hnutím Hamas. To byla více než 90procentní úspěšnost zneškodnění, která téměř vynulovala hrozbu „vzdušných“ útoků ze strany Hamasu.

Během tohoto konfliktu se Hamas pokusil odpálit rakety na těžební plošiny zhruba 30 kilometrů od pobřeží. To byl právě impulz pro izraelskou armádu

a tamní zbrojní společnost, aby vyvinuly námořní systém, který by takovou hrozbu minimalizoval.

Železná kopule je jen jedním z prvků izraelské protivzdušné obrany. Země plánuje přidat další dva systémy: Davidův prak a Arrow 3, které mají reagovat na měnící se situaci na Blízkém východě. Nové systémy by měly židovský stát ochránit před raketami středního doletu, které ve velkém vlastní Hizballáh, a balistickými raketami dlouhého doletu vyvinutými v posledních letech Íránem.

Během války v Pásmu Gazy zneškodnila Železná kopule na **sedm** stovek raket Hamasu.

NA PALUBU. Testy posledních týdnů ukázaly expertům izraelské armády, že osvědčený pozemní obranný systém spolehlivě likvidující rakety krátkého doletu a minometné granáty může být stejně účinný i z palub válečných plavidel.

Foto profilmedia.cz

Tureckým premiérem bude ministr Yıldırım

■ Binali Yıldırım vsadil v roce 2001 na Erdogana a AKP a patnáct let nato si vybírá politický jackpot.

Novým předsedou turecké vládní Strany spravedlnosti a rozvoje (AKP), a tudíž i novým tureckým premiérem nejspíš bude dosavadní ministr dopravy Binali Yıldırım. Vedení strany včera oznámilo, že je jediným kandidátem pro volbu předsedy, která se uskuteční v neděli na mimořádném sjezdu.

Šedesátiletý Yıldırım, který je dlouholetým spolupracovníkem prezidenta Recepta

Tayyipa Erdogana, bude podle komentátorů povolnějším pro prosazování záměrů hlavy státu než dosavadní premiér Ahmet Davutoğlu. Ten oznámil demisi přede dvěma týdny.

Důvodem Davutoğluovy demise byly podle médií právě dlouhodobé neshody s Erdoganem. Premiér mimo jiné příliš neschvaloval armádní ofenzivu na jihovýchodě země proti kurdským rebelům, ani pronásledování novinářů kritizujících prezidenta. Nelíbily se mu ani plánované změny ústavy, jimiž chtějí Erdogan a jeho lidé v zemi zavést prezidentský systém.

Yıldırım má bližší kontakty s Erdoganem od devadesátých let, kdy byl

dnešní prezident starostou Istanbulu a Yıldırım šéfoval tamnímu podniku pro ná-

Muž, který vystoupil ze stínu

- Narodil se 20. prosince 1955 v Refahiye, v roce 1991 vystudoval Námořní technickou univerzitu v Istanbulu. V letech 1994–2000 pracoval jako ředitel istanbulského podniku pro námořní přepravu.

- V srpnu 2001 stál u založení strany AKP a od roku 2002 je poslancem parlamentu.

- V prosinci 2013 byl z ministerstva dopravy a spojů odvolán a v roce 2014 jmenován poradcem prezidenta.

- Neúspěšně kandidoval za stranu AKP na úřad starosty města Izmir v místních volbách v roce 2014.

mořní přepravu (IDO). Poté byl Yıldırım ministrem dopravy v několika vládách, jímž předsedal Erdogan, než funkci premiéra vyměnil za prezidentskou.

Za Yıldirimova působení na pozici ministra dopravy byla vybudována vysokorychlostní trať mezi městy Ankara a Eskişehir v západní části Turecka a další trať mezi Istanbulem a Ankarou je rozestavěná. Projekt se zastavil po vykojení vlaku 22. července 2004 na severu země poblíž města Pamukova, při kterém zahynulo 36 lidí. Neštěstí vyvolalo tlak na Yıldirimovo odvolání, ten se však v úřadu udržel. /čtk/

Egyptské letadlo zmizelo za letu z radarů, nejspíš se zřítilo

■ Co se přičiny pravděpodobného pádu stroje do moře týče, není nic vyloučeno.

Egyptské letadlo společnosti EgyptAir mířící z Paříže do Káhiry včera brzy ráno zmizelo z radarů letového provozu. Podle egyptských činitelů se zřítilo do Středozemního moře. Tuto verzi potvrdil i francouzský prezident François Hollande. Egyptské úřady ale zatím odmítají předčasné závěry. V oblasti pravděpodobného pádu pátrá egyptská i řecká armáda, pomoc nabídli i Francouzi. Na palubě letounu bylo 56 cestujících včetně tří dětí a 10 členů posádky.

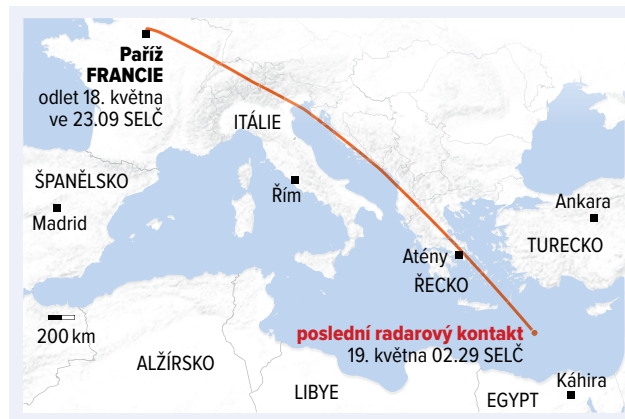
Řecký vzdušný prostor letoun opustil ve 3.27 místního času (2.27 SELČ). Z obrazovek radarů zmizel

dvě minuty poté, uvedl řecký úřad pro civilní letectví. Dispečeri s pilotem mluvili nad ostrovem Kéa, což bylo nejspíš poslední vysílání z letounu. „Pilot nezmínil žádné problémy,“ řekl Kostas Lintzerakos z úřadu.

Společnost EgyptAir uvedla, že egyptský letoun vyslal ve 4.26 SELČ nouzový signál, který obdržela egyptská armáda. Stalo se tak zhruba dvě hodiny poté, co stroj zmizel z radarů. Egyptská armáda ale jakékoli přijetí nouzového hlášení popřela.

Desítky kilometrů jihovýchodně od místa, kde zříceně letadlo zmizelo z obrazovek radarů, však objevilo egyptské průzkumné letadlo dva plavající předměty oranžové barvy. Podle řecké státní televize ERT se jedná o trosky stroje. „Předměty byly lokalizovány jihovýchodně od Kré-

Dráha letu MS804 z Paříže

ty egyptským letadlem C-130 v oblasti, která je ze vzduchu pod dohledem Egypta. Na místo budou vyslány lodě,“ řekl mluvčí řecké armády Vasilis Beletsiotis.

Letoun A320 byl v době svého zmizení 16 kilometrů v egyptském vzdušném prostoru. Mezi cestujícími bylo podle dosavadních informací 30 Egyptanů, 15 Francouzů, dva Iráčané, Brit, Belgičan, Súdánec, Kuvajťan, Portugalce, Kanadčan, Alžírčan a jeden občan Čadu a jeden Saúdské Arábie.

Francouzský ministr zahraničí Jean-Marc Ayrault po setkání s příbuznými cestujících na pařížském letišti Charlese de Gaulla zdůraznil, že ohledně příčin havárie zatím nelze vyloučit vůbec nic.

Podle francouzského leteckého experta na palubě letounu patrně došlo k výbuchu. Jak Jean-Paul Troadec uvedl, vyplývá to z toho, že posádka podle všeho neměla čas reagovat na krizovou situaci a nevyslala nouzové hlášení. **Sledujte E15.cz**

Krátce

NATO se hodlá účinněji zapojit do operace unie

Severoatlantická aliance uvažuje o změně mandátu své dlouholeté protiteroristické operace ve Středozemním moři tak, aby mohly její lodě více podpořit operaci EU označovanou Sophia. Před včera zahájeným jednáním ministrů zahraničí NATO to řekl generální tajemník aliance Jens Stoltenberg.

Odborový boss se o trh práce v Německu nebojí

Uprchlíci zatím nepředstavují pro německý pracovní trh žádnou zátěž a u většiny z nich potrvá roky, než se vůbec budou o práci ucházet. Podle předsedy Německého odborového svazu Reinera Hoffmanna je proto nesmyslné spekulovat, že by pro zaměstnávání migrantů měla platit výjimka z minimální mzdy.

Kolumbův dopis je zpět ve florentské knihovně

USA vrátily knihovně v italské Florencii dopis Kryštofa Kolumba z roku 1493, který byl před desítkami let v Itálii ukraden. V dopise mořeplavec líčí španělské královně dojmy z nového kontinentu. /čtk/

Událost se promítla i na burzách

Akcie evropských leteckých společností a cestovních kanceláří po zprávě o zmizení letadla oslabují. Ceny akcií výrobce letadel Airbus, leteckých společností Air France-KLM a Lufthansa a majitele aerolinek British Airways dopoledne vykazovaly pokles v rozsahu od 0,5 do 1,5 procenta. Cena akcií britské cestovní kanceláře Thomas Cook se propadla dokonce o téměř 17 procent.

LIDÉ A ZEMĚ

OMÁN
JEHO KOUZLO
TAJEMSTVÍ
STARÉ ZVYKY

PRÁVĚ
V PRODEJI

Dobývání vesmíru je nejlepším programem další existence lidstva

■ Než se do vesmírných projektů mohly pustit soukromé firmy, trvalo to dlouhá léta vyplněná tuhými politickými boji. Dnes už je oblast otevřenější. „Vesmír nepatří nikomu a zároveň patří všem,“ říká **vizionář a zakladatel prvního „vesmírného těžaře“, společnosti Deep Space Industries, Rick Tumlinson.** Dobývání vesmíru vnímá jako poslání, ale myslí i na praktičtější stránky. „Existuje mnoho způsobů, jak v této branži vydělávat,“ tvrdí.

Martin Zika, Jakub Procházka

EE Jaké hlavní výzvy stojí před vesmírnými projekty? Největší výzva pro otevření hranic vesmíru není otázkou fyziky ani peněz nebo technologií. Tou výzvou jsme my sami. Jako civilizace si ještě nedovedeme plně představit expanzi za hranice našeho světa do dalekého vesmíru. Zní to velkolepě – a také to velkolepě je. Ale proč bychom měli chtít budoucnost, která není velkolepá? Proč se nestat civilizací, která současně zachrání tuto planetu a začne přesouvat život do vesmíru? Víte o nějakém lepším programu pro další existenci lidstva?

II Do roku 2020 chceme s DSI přistát na prvním asteroidu, poté na základě tohoto testu získat peníze na další cestu a do roku 2025 začít těžit.

EE Věříte, že to lidstvo dokáže?

Pokud si my lidé umíme něco představit, umíme to i zrealizovat. Vyhrňme si rukávy, zapojme mozky a dejme se do práce. Jde o to mít velké cíle, ale zároveň být maximálně praktický. Berme jednu technickou otázku po druhé a řešme je. To je obsah nové vesmírné revoluce.

EE Existují ve Spojených státech překážky, které vaše záměry brzdí?

V USA se musely změnit zákony, aby společnosti jako SpaceX mohly létat do vesmíru.

Není to tak, že se jednoho dne Elon Musk (zakladatel a majitel SpaceX – pozn. aut.) vzbudil a řekl si, teď postavím a vyšlu rakety na Mars. Zabralo to desetiletí tvrdé práce mnoha špičkových lidí.

Nejdřív museli dosáhnout toho, aby se soukromé firmy vůbec mohly do vesmírného programu zapojit. To znamenalo jednat s největšími leteckými a vesmírnými korporacemi, které vydávaly miliardy. Do té doby se jim platilo spíše za snahu než za reálné úspěchy. Tyhle firmy platily a stále platí politikům a lobbistům miliony, aby si udržely tučné kontrakty. Právě to blokovalo naše plány a muselo se to změnit.

EE Museli jste tedy oslovit politiky?

Vzpomínám si na slyšení v americkém Kongresu v roce 1995, kdy jsme museli ujišťovat, že všechny lety k Mezinárodní vesmírné stanici ISS jsou schopny zajistit soukromé společnosti. Uběhlo dalších 17 let tvrdých politických bojů a společenských změn, než to bylo soukromým firmám umožněno. Museli jsme změnit přístup vlády, zákony i myšlení politiků. A naše snažení ještě není u konce. Velká část státních peněz je v této oblasti stále rozdělována podle starých modelů. Proč by politici sázeli na firmy, které mohou zajišťovat dopravu do vesmíru levněji, když to v krátkém časovém horizontu připraví o práci lidi v jejich volebních obvodech?

Když jsme v osmdesátých letech začínali, byl průzkum vesmíru čistě věcí vlády a cílem byla jen věda, rozhodně ne průzkum zdrojů, nebo dokonce osídlování. Tohle už je teď pryč. A spousta lidí pů-

vodem z NASA je teď na straně menších soukromých firem a hledají způsob, jak vesmír otevřít soukromým firmám.

EB Může se do podobných projektů zapojit země jako Česká republika? Dají se využít znalosti a výsledky našich výzkumných center pro praxi a byznys?

Vesmír nepatří nikomu a zároveň patří všem. Nikde není řečeno, že by se člověk nebo firma z vaší země nemohli do procesu zapojit. Znovu opakuji: nikdo a nic by nemělo stát v cestě těm, kteří se chtějí stát součástí dobývání vesmíru. Nejde o nějaký privátní klub, do něž má být povolen vstup jen vládám velkých zemí a multimiliardářům. Samozřejmě je lépe, pokud máte peníze nebo najdete někoho, kdo vám pomůže realizovat vaše nápady. Ale zúčastnit se může skutečně každý. Základem je zabránit schválení zákonů, které by soukromé vesmírné projekty komplikovaly nebo jim zcela bránily.

EB Odkud plynou peníze pro vesmírné projekty a jaká je jejich návratnost?

Budu k vám maximálně upřímný. Osobně jsem součástí těchto projektů, protože věřím, že expanze civilizace a života do vesmíru je jedním z poslání lidstva. To je důvod, proč se zapojují Elon Musk, Jeff Bezos z Amazonu, Paul Allen z Microsoftu a další významní lidé.

Žijeme ovšem ve společnosti, která do značné míry vyžaduje ekonomickou návratnost všeho, co děláme, a pokud to začnete dělat jako byznys, potřebujete pro investory generovat zisk. Existuje mnoho způsobů, jak v této branži vydělávat. Jsou tu mezery na trhu, jež mohou být zaplněny, a technologie, které ještě nebyly vynalezeny. Příležitosti na trhu i nové technologie budou hrát do karet těm, kteří chtějí vydělávat.

EB Můžete být konkrétní?

Vynést kilogram nějaké suroviny do vesmíru dnes stojí více než 20 tisíc dolarů. Takže jestli dokážete nabídnout tu surovinu už na místě za lepší náklady, máte trh. To je také důvod, proč SpaceX vyvíjí rakety na více použití. Když snížíte náklady, můžete toho dělat ve vesmíru víc. S tím pak poroste poptávka po materiálech dostupných

Foto Festival České inovace 2016 2x

Opakované využití raket je velký zlom. Představte si, že byste po každé jízdě dával do šrotu celý vlak.

přímo ve vesmíru a zájem o společnost, jež budou tyto služby poskytovat.

EB Jak si v této souvislosti stojí vaše společnost Deep Space Industries?

V DSI věříme, že byznys leží v těžbě a dodávání surovin na vesmírný trh, jakmile se rozšíří. Ale mezitím musíme zajistit možnost návratnosti investic, takže využíváme naše odborné znalosti a technologie, které vyvíjíme, a poskytujeme je zákazníkům. Naše společnost je jen krůček od toho, aby nám tato strategie zajistila ziskovost, i když současně hledáme investory

pro tak velkou vizi, jako je těžba surovin na asteroidech. Do roku 2020 chceme přistát na prvním asteroidu. Poté na základě tohoto testu získat peníze na další cestu a do roku 2025 začít těžit.

EB Nedávno úspěšně přistál spodní nosný stupeň rakety Falcon 9 společnosti SpaceX na dálkově ovládané přistávací plošině. Co to znamená pro budoucí vývoj?

To je prosté. Možnost opakovaného využití raket je zlomovým bodem pro rozvoj vesmírné ekonomiky. Jen si představte, že byste po každé jízdě nebo letu dávali do šrotu celý vlak či letadlo.

EB Býváte označován za největšího vizionáře v oblasti kosmických technologií. Co je za tím – vášně a zánícení, fantazie, schopnost vidět dále než ostatní?

Hlavně lidé. Četl jsem science fiction od Heinleina, Asimova či Clarka. Byl jsem povzbuzován řadou skvělých

lidí, jako byl doktor Gerard K. O'Neill, jehož kniha The High Frontier stála na začátku mé cesty. Nebo Gene Rodenberry, který mi řekl, že předtím, než stvořil Star Trek, byl policistou. Dále to byli lidé jako Walt Anderson, jenž dal peníze do projektu Mir a podporoval naši věc, když jsme bojovali za to, aby se vesmír otevřel lidem a jeho dobývání se stalo nezávislým na vládě. Nikdy jsem to nevzdal a nakonec měl i dost štěstí, že jsem mohl něčím přispět. A stejně tak mnoho dalších lidí, kteří měli dostatečnou sílu a morální integritu, aby bojovali za to, čemu věřili. Sni velké sny a dělej velké věci, aby se sny staly skutečností. A nikdy se nevzdávej. Těším se, že na vesmírných lodích uvidím českou vlajku, nebo ještě lépe stopy českých lidí kolonizujících sluneční soustavu i vzdálenější vesmír.

Autoři jsou redaktory serveru Businessinfo.cz

Rick Tumlinson (60)

Narodil se v západním Texasu, studoval střídavě v USA

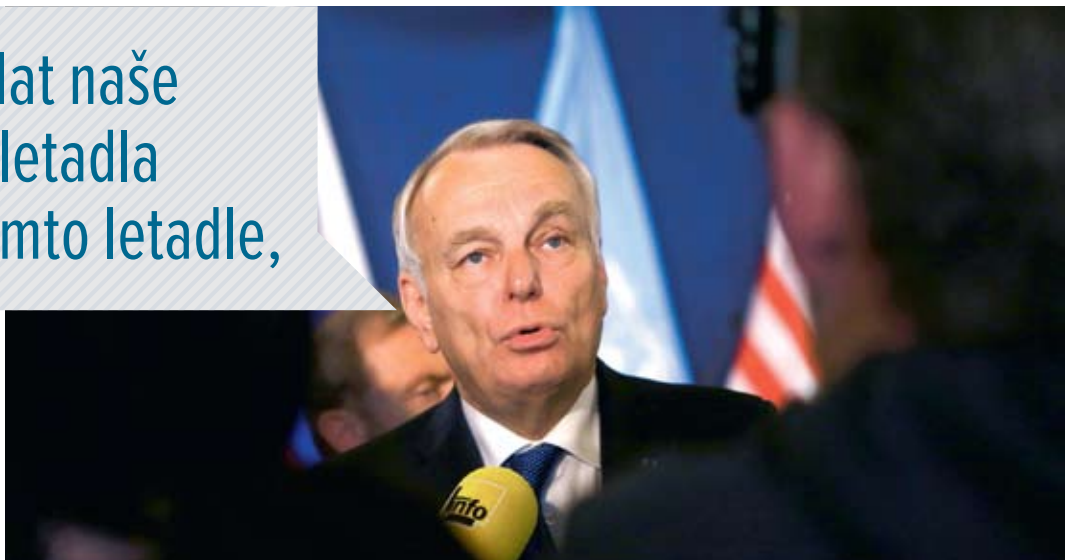
a v Británii, podílel se na založení mnoha firem zaměřených na vesmírný výzkum. Jeho zatím posledním projektem je společnost Deep Space Industries, již vede a vlastní a v níž má menšinový podíl i česká investiční společnost Metatron. Firma vyvíjí satelity a další technologie pro průzkum, těžbu a zpracování nerostů na asteroidech. Od prestižního časopisu Space News si vysloužil zařazení mezi největší světové vizionáře a mezi stovku nejvlivnějších lidí na poli vesmírného bádání. V Praze přednášel v rámci Festivalu České inovace 2016.

Tvář dne

„Jsme připraveni vyslat naše vojenské prostředky, letadla a lodě k pátrání po tomto letadle,

řekl francouzský ministr zahraničí Jean-Marc Ayrault
str. 9

Foto: Reuters

Komentář

Bohumil Pečinka

Války bez důsledků

Kdyby se v jakýchkoli západních médiích objevila zpráva, že vicepremiér a předseda vládní strany podává trestní oznámení na premiéra a předsedu jiné vládní strany, znamenalo by to jediné: padne vláda. Ne tak u nás.

Ministerstvo financí v čele s Andrejem Babišem včera

podalo podnět orgánům činným v trestním řízení, aby prověřily finanční transakce, které ministerstvo provedlo v době, kdy mu šéfoval Bohuslav Sobotka. Výsledek? Vládní koalice bude pokračovat, jen se ještě zostří její vnitřní vztahy. Důvod? Hlavní politické soupeření se dnes v Česku neodehrává mezi vládou a opozicí, ale uvnitř vládní koalice. V ní spolu obě hlavní strany soupeří před volbami nejprve krajskými a chvíli nato sněmovními.

Je to zákon akce a reakce. Jedna ze stran vždy udělá proti té druhé výpad a zvedne laťku možného. Postižená strana jde v reakci ještě o něco dál. Když nedávno

ČSSD přišla se sérií protibabišových paragrafů, reagovalo ANO zpochybňováním privatizace OKD, nebo, jako nyní, transakcemi, které se odehrály na ministerstvu financí před více než deseti lety.

Účelovost se žádá ze stran ani nesnaží skrývat. Konflikty mezi Babišem a Sobotkou však nemají osobní povahu, ale hlubší zájmové a politické pozadí. Před oběma stranami stojí tento a příští rok dvoje důležité volby, které přepíšou politickou mapu na pár let dopředu. A podle průzkumů ANO se stala věc v polistopadové politice nevídaná. Za dva a půl roku od voleb do sněmovny se voličstvo Babi-

šovy strany obměnilo téměř z 50 procent. V absolutních číslech se zvýšil počet voličů, ale současně by pro babišovce častěji hlasovali někdejší voliči středu a levice v čele s ČSSD.

Sociální demokracie na to není schopna reagovat. Někteří její ministři představují veřejnosti různé pokrokařské zákony, které se totálně míjejí s názory tradičních voličů. To krizi ČSSD jen prohlubuje. Tendenci přejít k ANO navíc u voličů posiluje fakt, že Babiš má nepsaný pakt o spolupráci s prezidentem Zemanem. Toto spojení, podle stejných průzkumů, podporují dva ze tří stoupenců obou politiků. Babiš tím přepisuje českou politiku, sociální

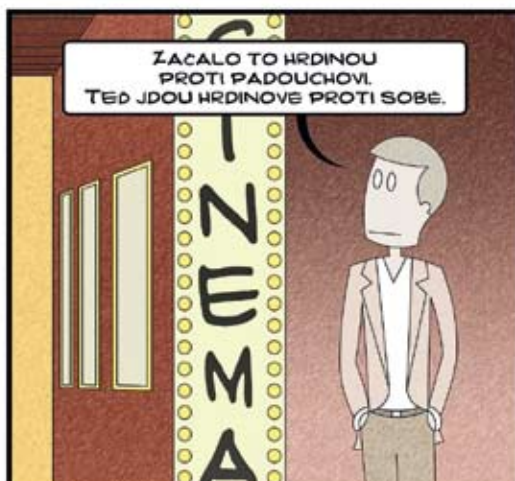
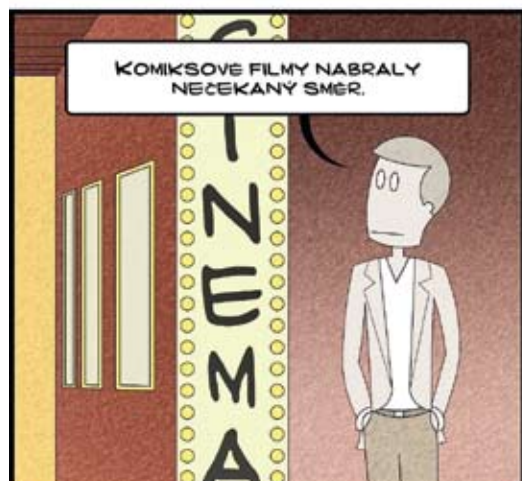
demokracie není schopna tento sňatek z rozumu rozbít a začíná se učit roli juniorního koaličního partnera v budoucí Babišově vládě.

Tak jednoduché to ale samozřejmě nebude. ANO zatím neoficiálně vyjednává s vlivnými skupinami v ODS o eventuální účasti ve vládě po příštích volbách. Ve skutečnosti jde ale spíše o snahu zvýšit svou cenu v očích ČSSD a současně se neocitnout v izolaci. Pokud se v politice nestane něco strašného, bude platit, že Babiš a Sobotka se potřebují víc, než se na první pohled může zdát.

Autor je komentátorem týdeníku Reflex

NA HOUPAČCE

LuSt

Zpomal v zemi za plotem

■ V anglickém národním parku Peak District zastavili čas.

Tomáš Stingl

Jeden politicky nekorektní vtíp říká, že bůh seslal na Angličany za jejich touhu po světovládě trojí trest. Anglické počasí. Anglické jídlo. A anglické ženy. Ovšemže je tahle anekdota jen pustou jízlivostí, to si v malebném severoanglickém národním parku Peak District ujasníte hned po ránu.

Když se rozhodnete před výšlapem do kopců posilnit v taverně, oblíznete všech deset nad místní pochoutkou – sladkými fazolemi s velkou vařenou bramborou. A jídlo vám přinese tak pěkná rusovláska, že si kus té ještě horké brambory hned strčíte do pusy, abyste poděkovali s náležitým britským přízvukem. Sluneční pihi na mléčné tvářičce paní hospodské nakonec dosvědčí, že i s tím počasím to nebude tak zlé. Alespoň pár minut v roce tu slunce evidentně svítit musí.

ZDVOŘILOST NADEVŠE

Peak District, takto nejstarší britský národní park ustavený už v roce 1951, je přehlídkou toho nejlepšího z anglické venkovské krajiny. Žádné dramatické velehory, jen mírné, vlídné, sytě zelené kopce. Mezi nimi občas potok, u potoka vesnice, u vesnice ovce. A to je vlastně celé. Tahle líbezná krajina vypadá asi tak, jako by tu žili v norách hobiti a dobromyslného pošťáka dělal Mr. Bean. Na zdejší dokonalém greenu by se mohl od minuty hrát golf.

Výletník tu může celé dny blaženě bloumat po starých pěšinách, jako by ho vhodili do nějakého renesančního obrazu, ovšem vyvedeného ve 3D a s výhledem 360 stupňů. Když potkáte místní vesničany, dojde na roztomilou konverzaci ve stylu britské rezervované slušnosti. Babička venčící psa například využije věčného tématu, tedy počasí. „To máme ale dnes krásný den, vidíte?“ zahlaholí a vy se

JAKO NA DLANI. Vyhlídková stezka vede nad údolím Hope Valley.

prekvapeně ujišťujete pohledem na oblohu, zda opravdu myslí tento krásný den, kdy leje jak z konve a fouká ledový vítr. Nebo potkáte džentlmena na koni, jenž vytuší cizince a zastaví s bodrou otázkou, ze které země pocházíte. Když zazní jméno jakési České republiky, džentlmen zjevně zaváhá, vypadne z role a nabere v tu chvíli přesně stejný výraz, jaký má jeho kůň.

VLOUPEJTE SE NA SOUKROMÝ POZEMEK

Nejpikantnější jsou setkání s farmáři. Prakticky pořád tady totiž někomu lezete na pozemek. My Češi ani netušíme, jak nádherně svobodnou máme zemi, kde si lze v přírodě užívat volného pohybu do sytosti. V Anglii je skoro všechno oplocené. Naštěstí tu platí staré zvyklostní právo, že majitel musí poutníkovi umožnit přes pozemek projít. V praxi to vypadá tak, že jdete po oficiální turistické pěšině, a přesto každou chvíli přelézáte plot. Většinou přes něj vedou schůdky, takové malé štafle. Někde farmáři udělají pro turisty dřevěnou branku, tu ale za sebou musíte zase

důkladně zavřít, aby neutekla domácí zvířata. Stejně je to ale pro našince divný pocit, když se pak s farmářem potkáte uprostřed jeho zahrady, po které si špacírujete, jako by se nechumelilo. To zamumláte pozdrav a honem sklápíte oči někam před sebe, jako by byly ovčí bobky na pěšině nejzajímavější věcí v Británii od vynálezu parního stroje.

MOR Z PANDOŘINY SKŘÍNKY

Pokud potřebujete dát toulání bukolickou krajinou nějaký cíl, můžete vylézt na místní druhou nejvyšší horu Mam Tor. Má závrtných 517 metrů nad mořem a stojí tu zbytky pevnosti z doby železné. Zajímavá je morová vesnice Eyam. Zápětka epidemie, při níž v 17. století málem celá komunita pomřela, je jak z nějaké

temné erbenovské balady. Dýmějový mor zavlekla do vesnice blecha ve skřínce s látkami, jež si nechal poslat místní krejčí z Londýna. Nešťastník i jeho rodina umřeli a mor se vesnicí šířil... no jako mor. Dnes je tu hřbitov plný ponurých náhrobků a na domcích visí pamětní desky se jmény morem zkosných sedláků.

Jinou baladu o smrti připomíná regionální muzeum. Na počátku první světové války sesbírala britská armáda nejlepší mladíky z místních vesnic do jednotky, která se stala pýchou regionu. Absurdní je, že zatímco výcvik trval dva roky, při bitvě na západní frontě pak byla jednotka zničena kulometnou palbou během dvou minut.

Dnes ovšem plyne v Peak Districtu všechno mírumilovně a klidně. Místní krajina působí, jako by byl pořád podzim. Příroda tu na přehrávači stiskla tlačítko „zpomalit“. Líně teče říčka Wye, líně se valí mlha nad údolím Hope Valley. Nakonec se zpomalí a ztiší i vaše myšlenky. A to je vždycky nejlepší požehnání, které může příroda člověku darovat.

KLID. Krajina je tu něco mezi venkovskou idylkou a golfovým hřištěm.

Velcí filmaři zkoumají řád světa

Foto: Reuters

■ Nové snímky v Cannes ukázali hvězdní režiséři Pedro Almodóvar a Cristian Mungiu. Jejich filmy skvěle vystihují letošní ročník nejslavnějšího filmového festivalu.

Radovan Holub
Od našeho spolupracovníka

Přesně zachycené rodinné historie se objevily na festivalu v Cannes. Především španělsko-francouzský film Pedra Almodóvara Julieta a rumunsko-francouzský snímek Maturita v režii Cristiana Mungiu se zařadily mezi skvosty druhé půle festivalu. Zatímco Almodóvar líčí velkou lásku a sílu vztahu v melodramatickém stylu, pomocí sytých barev, deníků a retrospektiv, Mungiu skládá svůj film z běžných, lineárně řazených momentů odehrávajících se na rumunském postsocialistickém sídlišti.

Almodóvar na plátně rozehrává velké city, Mungiu je mistr malých citů.

Almodóvarův film je stylizován jako dlouhý, emotivní dopis zralé ženy Juliety (Emma Suárezová) dceři Antii, která od ní před lety odešla. Velké okamžiky citových vzplanutí, viny, setkání se smrtí, s vírou, s uměním. Temně zabarvené moře, na kterém rybaří bývalý Julietin přítel Xoan, připomíná malířské plátno.

Rumunský režisér pracuje zcela jinak. V centru jeho pozornosti je také odcizená rodina, ale rumunské sídliště plné potulných psů má daleko do krásného umění. Lékař jménem Romeo se snaží přesvědčit svou dceru Elizu, aby udělala maturitu a aby pak šla studovat do Anglie. V cestě ale stojí tuzev protivenství – nevztah k manželce,

milénka s dítětem, Elizin přítel automechanik, který nemá žádný zájem, aby dívka odešla. Lékař ale dokáže nemožné: přes fungující síť známostí protlačí Elizu až ke zkoušce dospělosti. A překážky nejsou malé: sehnat játra na transplantaci bez čekací lhůty. Přesvědčit učitele, aby dal předem k dispozici maturitní otázky v předmětu, kde je Eliza slabá.

A stane se. Lékař na jednom místě rezignovaně říká: „Nic jsme nedokázali změnit, snad to změní naše dcera.“ Silně vyjádřený postsocialistický syndrom naznačující, že ani nejmladší generace narozená po roce 1989 nevyrostla v novém světě.

Velikost postav Pedra Almodóvara a malost charakterů Cristiana Mungiu je jedním z rozměrů letošního festivalu v Cannes. Je tu samozřejmě logická otázka, proč by ve Španělsku

nemohli žít malí lidé a že na rumunském sídlišti jistě najdeme i lidi velkých citů. Film však zjednodušuje, a tím získává sílu přesvědčivosti: Španělsko s barokními paláci na jedné straně, rumunské sídliště se psy na druhé.

Legenda v humanistickém filmu

Do Cannes se herecky vrátila francouzská legenda Gérard Depardieu. Zahrál si ve výtečném filmu Rachida Djaidaniho Tour de France, který byl uveden v mimosoutěžní sekci Čtrnáctideník režisérů. Ztvárnil malíře Serge, který miluje francouzskou historii, nevěří v mešity, v uprchlíky ani v rap. „Jsem minorita ve své vlastní zemi,“ stěžuje si. Nakonec však přece jen trochu pochopí současný svět, který jsme vytvořili, který jistě není dokonalý, ale ve kterém jsou i arabští přistěhovalci, mešity i rap.

Krátce

Festival Fringe se blíží

Koncem příštího týdne začne v Praze v pořadí už patnáctý ročník mezinárodního festivalu Prague Fringe. Tento nekomerční kulturní projekt přivede do metropole začínající umělce a soubory z celého světa. Kromě evropských zemí, jako jsou například Skotsko či Nizozemsko, budou v Praze i zástupci Jižní Afriky, Japonska, USA nebo Mexika.

Bez zábradlí uvede Shakespeara na webu

Repertoárovou novinku pražského Divadla Bez zábradlí, již bude inscenace hry Williama Shakespeara Mnoho povyku pro nic, doprovází neobvyklý bonus. Všechna její představení budou vysílána živě přes internet, stejně jako kdysi bývaly vysílány rozhlasové hry.

Pohoda nabídne Prodigy a Jamese Blakea

Britská skupina The Prodigy, americká punková kapela Gogol Bordello, zpěvák James Blake, dále DJ Shadow, ale rovněž interpreti z České republiky a Slovenska vystoupí na letošním ročníku hudebního festivalu Pohoda, který je největší akcí svého druhu na Slovensku. /čtk/

Tipy

E15

Nova • sobota 22.30

POSLEDNÍ SKAUT

Akční komedie s Brucem Willisem a Damonem Wayansem v hlavních rolích se stala předobrazem spousty dalších filmů s rasově smíšenými hrdiny.

Rumunský režisér Cristian Mungiu silně vyjádřil postsocialistický syndrom.

DIAMOND
CLUB

DIAMOND CLUB

*Představujeme Vám novou kolekci
diamantových šperků
pro rok 2016*

Ornela de Luxe

Náušnice s diamanty
o váze 0,46 ct VS1/E
Cena: 39.700,- Kč

Luxury Lines

Exkluzivní prsten
s diamanty o váze 1,20 CT
kvalita VS1 - VS2,
barva EFG. Bílé zlato 14K
Cena: 119.700,- Kč

Náušnice Naomi

Černá perla s diamanty
o váze 0,22 ct VS1/EF
Červené zlato 14K
Cena: 49.700,- Kč

Průvlesek Naomi

Černá kultivovaný perla
s diamantem 0,11 ct VS1/E
červené zlato 14K
Cena: 39.700,- Kč

Pirate Cross

Originální
diamantový
náhrdelník
Cena: 27.900,- Kč

Tanzanite de Luxe

Exkluzivní prsten osázený přírodním
tanzanitem o váze 1,31 CT a diamanty
o celkové váze 0,75 ct, kvalita VS1 - VS2,
barva EFG. Bílé zlato 14K
Cena: 84.900,- Kč

Butik Diamond Club,
Dlouhá 15, Praha 1
Tel: 607 749 778

Butik Diamond Club,
Galerie Vaňkovka, Brno
Tel: 777 440 114

E-shop: www.diamantovecentrum.cz
www.diamond-club.cz

Foto dne

Foto: Reuters

MODRÁ SE CENÍ. Aukční síň Christie's vydražila v Ženevě za 50,6 milionu dolarů největší čirý modrý diamant na světě Oppenheimer Blue. Uvedla, že kámen vážící 14,62 karátu je dosud nejdražším diamantem nabízeným v aukci. Rodina Philipa Oppenheimerova kdysi ovládala společnost De Beers, největšího světového producenta diamantů. Z 200 tisíc vytěžených kamenů je pouze jeden modrý a jen jedno procento ze 462 modrých diamantů má stejně jako Oppenheimer Blue barvu Fancy Vivid se středně až tmavě modrým tónem.

Tip pro volný čas

VÝTVARNÉ UMĚNÍ

Na oslavu narozenin Maxipsa Fíka

V Galerii Villa Pellé v pražské Bubenči se až do 12. července koná výstava Divoké narozeniny Maxipsa Fíka aneb Jiří Šalamoun dětem. Expozice představí magický svět jednoho z nejvýznamnějších českých ilustrátorů, který přitahuje děti i rodiče několika generací a je zdrojem poezie, radosti, ale i ironie a černého humoru.

VÝSTAVA

Do pravěku světa počítačů

Expozice Století informace – počítačový svět na Fakultě elektrotechnické ČVUT v Praze od včerejška až do 17. června představuje na čtyři stovky československých a zahraničních počítačů z konce minulého století a další dobová zařízení. Exponáty pocházejí ze soukromé sbírky Petra Váradího ze Staré Paky.

FOLKLOR

Za Jízdu králů do Kunovic

Od pátku do neděle ožijí Kunovice u Uherského Hradiště folklorní slavností Jízda králů. Návštěvníci se mohou pokochat krásnými kroji a vozy v nejrůznějších provedení, taženými koňmi. Ústřední postavou je král, chlapec ještě nedospělý, který jede na bílém koni v ženském šatu, s tvářící zakrytou pentlemi a s růží v ústech.

SPOLEČENSKÁ AKCE

Do Kerska za Hrabalovým dílem

Tradiční setkání příznivců Bohumila Hrabala začíná v sobotu pochodem Kerskem po místech, která měl spisovatel rád. V lesní části ateliéru se pak koná představení na motivy Hrabalovy povídky. V ateliéru je ke zhlédnutí tematicky zaměřená výstava. Součástí programu je Hrabalova cyklojízda a plavba do Kerska lodí Blanice.

FESTIVAL

Za dechovkami do Rožmitálu

Rožmitál pod Třemšínem! Tak se jmenuje nedělní už 28. ročník festivalu dechových kapel a pohybových skupin. Provází jej pout' u Podzámeckého rybníka a na náměstí, které bude lemované prodejními stánky. Návštěvníci se mohou těšit na orchestry, dechovky, taneční představení i na slavnostní pochod. /bo/